

REDACTIUNEA:

— CERNĂUȚI —

strada Treimei Nr. 12 L,
unde sînt a se trimite tot
felul de scrisori și articole.

Epistole nefrancate nu se
primesc.

LUPTA

ABONAMENTELE :

Un an . . . . . 2.— cor.

Jumătate de an . 1.— „

Un număr . . . . . 14 bani

Apare :

in infia Duminică a fie-
cării luni.

Organul partidului social-democrat muncitoresc din Bucovina.

„Muncitori din toate țările, uniți-vă !

Conferința partidului social-democrat din Bucovina.

În seara zilei de 1 Octombrie s'au întrunit reprezentanții muncitorimei din țară în casa muncitorilor, pentru a pune la cale fundamentul organizării noastre politice, conform deciziunilor luate de reprezentanții tuturor organizațiilor social-democratice în marea conferință din Reichenberg. Iată pe scurt hotărârile luate în această conferință :

Tovarășul Dan după ce salută pe cei prezenți în numele comitetului executiv, face cunoscut scopul conferinței și ordinea zilei, pe care cititorii noștri o cunosc din organul nostru. În prezidiu au fost aleși: tov. Vogel, Römer, Deligdisch și Kapaun. Tov. Römer a adus în afacerea legii electorale pentru dieta țării o rezoluțiune în dezbatere, care a fost unanim primită.

Tov. Dan raportează asupra activității comitetului executiv pe anul expirat, amintind luptele întreprinse pentru dreptul de alegere în comună; pentru proiectul electoral în dieta țării; contra încercărilor stăpînirii de a crea biruri noi pe spinarea muncitorimei; despre sărbătorile muncitorești de 1 Mai și acele din Martie, cari cu toată contra-agitație a creștinilor-sociali au reușit de minune; despre petițiunile înaintate guvernului, relativ la închiderea cirșmelor în zile de Duminică și sărbători; despre multele adunări ținute și relipărirea broșurei „Cuvînte adevărate” precum și despre starea casei, apelînd la cei de față a se întrepune cu toată puterea pentru cauza dreaptă a muncitorimei noastre greu apăsate.

În numele controliei tov. Dr. T. Grigorovici propune următoarea moțiune:

„Conferința votează absolutoriu comitetului executiv, administratorilor foilor și casarilor partidului.” (Se primește.)

La desbateri a vorbit cel dintâi tov. Grigorovici. D-sa se plînge că societățile culturale stagnează în mersul lor și deduce aceasta lipsei de interes a inteligenței față de poporul muncitoresc. Noi trebuie să ne interesăm mai din adînc de starea muncitorilor, să-i școlim, să-i luminăm și să li arătăm căile drepte ce trebuie ei să meargă, căci numai prin cultură se vor convinge și se vor ști folosi de drepturile ce li se cuvin, dar pe cari nu le cunosc. Au mai vorbit tov. Pistiner, Hanek, Tropper, Kaswan, Deligdisch, Dr. T. Grigorovici, Müller și Dan.

A doua zi s'a rezolvat întâi într'o ședință a celor de încredere raportul administratorilor la care a referat tov. Drăgulean.

La punctul organizațiune a referat în locul tov. Bezpalko bolnav, tov. Pistiner. Proiectul s'a

discutat cu deosebită animație și interes, primindu-se cu cîte-va mici schimbări, pe care s'a împuternicit comitetul executiv a-l corecta și publica apoi în „Volksprese”. S'a mai împuternicit comitetul executiv cu studiarea noului proiect de lege catastral, după care să ne organizăm și repartizăm și noi pe națiuni. De asemenea s'a mai împuternicit comitetul executiv să organizeze numai decît districtul Cernăuți pe bază națională precum și a concepe un statut model, pe a cărui bază să se facă organizația în țară. Toate aceste s'au primit unanim.

Tov. dep. Grigorovici dindu-și seamă despre activitatea sa parlamentară, a documentat conferinței că totul ce s'a făcut în țară bun și sănătos este a se mulțami numai deputaților social-democrați, cari au muncit molcôm și cu temei, fără să se abată cu nimic de la promisiunile lor. Mai cu seamă amintește el de acțiunea socialiştilor pentru întărirea și sporirea meseriilor în Bucovina.

Tov. Pistiner a vorbit despre jurnalistică. El a arătat, printr'o rezoluțiune primită unanim, necesitatea și posibilitatea întroducerii acesteia în păturile largi ale poporului; arată urmările rele ce rezultă din citirea gazetelor păcătoase și desfrînate ale partidelor străine și îndeamnă pe cei de față să agite între muncitori, ca aceștia numai acolo să tîrguiască și numai în acele localuri să consume în cari se găsesc gazetele noastre muncitorești.

Tov. Dr. T. Grigorovici a arătat, tot printr'o rezoluțiune primită unanim, opintirile partidului social-democrat de a pune stavila corupției cămătărești și scumpirei nemai pomenite a traiului precum și lupta cînească a creștinilor-sociali de a zădărnici cererile drepte ale muncitorilor. Asemenea a mai arătat lupta începută contra dărilor pe cari stăpînirea le proiectase în contul muncitorilor pe bere, rachiu, naftă și altele, precum și neajunsurile ce muncitorii și țărani sufar de pe urma deputaților boerești, cari față de alegători făgăduesc marea și sarea, iar în sfatul împărătesc votează mai în totdeauna contra intereselor alegătorilor lor. La urmă se împuternicesc reprezentanții partidului nostru a lucra într'acolo, ca la timp bine-venit dimpreună cu deputații din sfatul împărătesc și cu toți muncitorii din imperiu să lupte cu toate mijloacele de cari dispun contra ori-cărei încercări de a scumpi traiul în folosul gheșefarilor.

Tov. Vogel propune o moțiune prin care se ia la cunoștință raportul tov. dep. Grigorovici și căruia i se votează mulțămirea și încredere deplină. (Se primește unanim.)

Au fost aleși: ca om de încredere al țării dep. tov. Grigorovici; în comitetul executiv: tov. Bezpalko, Dan, Gaidosch, Pistiner, Tropper și Vogel; în comi-

siunea de controlă: Dragulean, Deligdisch, Dr. Grigorovici, Huzailo, Oppitz și Wicha.

După încă o rezoluțiune înaintată de tov. Vogel, prin care se protestează contra trăgănării reformei electorale pentru comuna Cernăuți și după o cuvîntare finală a dep. Grigorovici s'a închis conferința, întorcându-se cîntece muncitorești.

Conferința sindicatelor muncitorești din Bucovina.

Conferinței partidului social-democrat i-a urmat imediat cea sindicală. Tov. Dan a deschis-o prin cîte-va cuvînte. În prezidiu au fost aleși tov. Hanek, Kaswan, Heiß și Galarus.

Tov. Tropper a bineventat pe cei sosiți în numele comitetului executiv, iar tov. Dan a prezentat raportul. Din acest raport reese că organizația sindicală la noi în țară ia avînt tot mai mare și că prin aceasta s'a ajuns la rezultate frumoase în ceia ce privește starea lor materială și micșorarea orelor de muncă, cu toate că timpul de lucru stă tocmai în mod opus puterii organizațiunii noastre. Oratorul a desfășurat cu multă pricepere toate neajunsurile breslelor și a propus o rezoluțiune, care fiind în a convinge muncitorimea organizată că trebuie numai decît să citească și să aboneze cel puțin una din gazetele noastre de breaslă, ca să fie informat cu ceia ce se petrece în țară și aiurea.

După ce tov. Kaswan și-a dat raportul asupra casei, a propus tov. Luzinkiewicz în numele comisiei de controlă darea absolutului. Au mai raportat tov. Hermelin asupra dezvoltării muncitorilor de prin tipografia; tov. Reiningger asupra muncitorilor în lemn; tov. Heiß asupra dezvoltării organizațiunii chelnerilor și ajutorilor lor; tov. Moldawetz a desfășurat rolul și caracterul internațional al sindicatelor; tov. Hanek despre alegerile de la casa districtuală de bolnavi; tov. Pistiner despre starea culturală și jurnalistică; tov. Kaminski despre nevoia tinerii de conferințe culturale, iar tov. Blas despre situațiunea muncitorilor zidari. Tov. Dan a răspuns în cuvînt final, după care s'au dat și absoluturile.

Despre organizațiune a referat tov. Pistiner. El propune următoarele schimbări din statut:

1. Conferințele sindicatelor au a se întruni anual.
2. Fie-care organizațiune alege la 25 de membrii 1 delegat.
3. Comisia sindicală constă din 8 membri aleși de conferință.
4. Pentru a lua hotărîri valabile în acțiuni importante, comisiunea va convoca cel puțin odată în trei luni o adunare a delegaților, la care toate organizațiile sindicale vor trimite de la fie-care 25 membri ai lor cîte 1 delegat.
5. Cîte un redactor al gazetelor noastre muncitorești va lua parte la ședințele comisiei și la conferințe cu vot consultativ.

Oratorul vorbește apoi despre posibilitatea agitațiunii și organizațiunii și propune ca lucrătorii tăetori de lemn să se alipească uniunei forestiere a țării, iar la finea cuvîntării lui amintește despre organizarea tineretului.

La debateri au luat cuvîntul tov. Hanek, vorbind despre necesitatea creării societăților de consum; tov. Stroh și Müller despre organizarea tineretului; tov. Grigorovici despre cîntea și onoarea de

clasă a muncitorului; tov. Heiß despre cultura muncitorului.

În cuvîntul său final tov. Pistiner constată că propunerile sale au fost susținute și primite de toți vorbitorii. S'au mai primit pe lîngă cele sus numite încă trei moțiuni, una referitoare la organizația tinerimei de tov. Müller, alta referitoare la muncitorii pâlmași, cari ar fi a se constitui într-o grupă și alipii uniunei agricole a țării de tov. Hanek și a treia referitoare la ridicarea nivelului cultural al muncitorilor prin ținerea de conferințe instructive etc. de tov. Heiß.

S'au aleși apoi următorii tovarăși în comisiunea sindicală: Dan, Blas, Flasch, Hanek, Gaidosch, Reiningger, Kaswan și Schatzberg; în comisiunea de controlă: Kozilkiewicz, Przybyta și Röhmer.

La eventualia au mai fost încă 5 moțiuni primite, una în care se cere din nou stăpînirii asigurarea muncitorilor bătrîni și invalizi, protestîndu-se împotriva certelor partidelor așa numite naționale, cari nimicesc munca deputaților noștri din sfatul împărătesc, precum și încercărilor de a se pune biruri noi pe spatele muncitorimei, de Hanek; a doua în care se exprimă simpatie și admirație muncitorilor din Suedia, cari de mai multe săptămîni luptă contra capitaliștilor sugători de sînge, recomandîndu-se ca muncitorii noștri la toate convenirile lor să strîngă pentru frații noștri de luptă, căci izbînda lor e și a noastră; a treia în care se protestează contra magistratului, care a întrebuițat catane la demolirea scaldătoarelor de la Prut, pe cînd muncitorii noștri mor de foame, neavînd de lucru. (Kozilkiewicz); a patra în care se protestează contra casei districtuale de bolnavi, care nu mai corespunde timpului, cerîndu-se ca pentru întreg Cernăuțul să fie o singura casă de ajutor pentru cazuri de boală pentru toți breslașii, de tov. Heiß, iar a cincea moțiune contra procedurii de la consulatul român din Cernăuți, care într'un mod de tot mișelesc se poartă cu muncitorii, cari vin să ceară viza pașapoartelor, fapt ce este în contradicție cu drepturile omenești de pretutindeni, de aceia muncitorimea protestează cu tărie contra astor-fel de șicanări și provoacă guvernul austriac ca să intervie pe lîngă cel românesc, pentru ca să se facă odată ordine cu domni „cei mari“ de la consulatul român din Cernăuți și să sisteze samavolnicile de cari se fac aceștia meru culpabili (tov. Dan.)

Tov. Hanek a încheiat conferința cu cîte-va cuvînte bine simțite.

Pentru asigurarea bătrînilor și invalizilor.

Spre apărarea proiectului de lege pentru asigurarea bătrînilor și invalizilor (neputincioșilor) au adus deputații socialiști următoarea propunere urgentă:

Parlamentul voiască a decide:

„Comitetul care va fi ales pentru asigurarea bătrînilor și invalizilor (neputincioșilor) trebuie să rămînă în activitate atît după închiderea parlamentului cît și după amînarea acestuia.“

Socialiștii contra scumpirei traiului.

Uniunea deputaților socialiști a făcut în parlament următoarea propunere:

„Prin scumpirea traiului ce crește din zi în zi, starea economică a muncitorilor este foarte rea. Ea este cu atît mai simțitoare, cu cît lipsa de lucru se

tot mărește. Parlamentul să nu se lese sedus de lucruri cari ar putea împedeca sistemul nostru economic, ci să întreprindă pașii necesari, cari ar putea ajuta stării triste a muncitorilor.

Parlamentul voiască a decide:

Cerem de la guvernul austriac ca prin invoirea guvernului unguresc să se rădice pînă în 31 Iulie 1910 vama de pe pîne și de pe nutrețul vitelor și să se întreprună pentru votarea acestei legi.

2. Guvernul este provocat, în caz că guvernul unguresc nu va fi înțeles cu rădicarea vamei pentru pîne, să cumpere pîne din alte țări și s'o vîndă morilor noastre după ce și-a subtras 63 procente pentru vama, iar morile să vîndă făina eftină, după cum o capătă de la stat.

3. Ministeriul căilor ferate este provocat ca să reducă taxele pentru griul din Rusia la două treite a vămii care se plătește acuma.

4. Ministeriul căilor ferate este provocat, ca să introducă vagoane pentru aducerea laptei în orașele mari de consumațiune; să facă vagoane cu ghiață, ca să se poată transporta lapte și din țările mai depărtate și să reguleze mersul trenurilor așa, ca să nu fie împedecat acest transport și din țările cele mai depărtate.

5. Stăpînirea este provocată ca să introducă aducerea de carne înghețată în Austria. Spre acest scop trebuie să între în legătură cu statele Americii de sud, ca să asigure aducerea de carne înghețată în părțile Austriei. La noua regulare a mersului corăbiilor spre America sudică să nu se uite de această cerere.

6. Guvernul este provocat să nu mai oprească aducerea vitelor din străinătate și să se întreprindă numaidecît pertractările recerute. Pînă nu se va permite aducerea vitelor la noi în țară, să se facă la fie-care graniță căsăpii, unde să fie permisă aducerea de carne din cele-lalte țări. Vitele trebuie constatate de medici ori de sunt sănătoase și prin paza strictă a căsăpiilor să se înlătore vînzarea carnei stricate. Carnea să se împărtească în toate orașele și prăvăliile de consum, aducîndu-se în vagoane cu ghiață. Guvernul este provocat să introducă în budget cheltuelile pentru înființarea căsăpiilor la graniță și pentru cumpărarea vagoanelor cu ghiață.

7. Guvernul e provocat să împuternicească direcțiile ca să împiedice speculațiunea neguțătorilor cu mărfurile de hrană și să fixeze un tarif pentru toate mărfurile.

Direcțiile industriale precum și judecătoriile să fie obligate a urmări cu toată asprimea pe acei ce vor călca tariful.

Deschiderea parlamentului și cererile poporului muncitor.

Cu această ordine de zi a aflat loc Duminică în 17 Octombrie în casa muncitorilor din Cernăuți o mare adunare populară, care a fost foarte bine cercetată. Tov. Grigorovici a vorbit în toate limbile țării, arătînd între altele cauza închiderii parlamentului. La sfîrșit s'a votat următoarea rezoluțiune, care s'a primit unanim:

Poporul muncitor adunat protestează ca parlamentul, scutul muncitorilor, înghebat cu mult greu, să fie împedecat în lucrările sale prin unelțirile stîngace și nemernice a stăpînirii lui Bienert și prin luptele naționalităților din statul împărătesc.

Muncitorimea cere numai decît ca sfatul împărătesc să facă odată un sfîrșit cu cerințele ei atît de vajnice.

Muncitorimea cere deschiderea graniței pentru mijloacele traiului, mai cu seamă pîne și carne și întocmirea de învoeli de negoț, cari ar mai molcomi calicia, așa de adinc incuibată în meșteșug.

Poporul muncitor cere mai departe împuternicirea legii pentru scutul și asigurarea muncitorilor; cere mai cu seamă ca propunerea guvernului despre asigurarea socială s'o ieie îndată la lucru, să caute ca asigurarea bătrînilor și invalizilor și îngrijirea vădanelor și orfanilor să fie în cel mai scurt timp lege.

Muncitorimea cere ca parlamentul să se gîndească la legea de presă.

Poporul muncitor cere de la deputații aleși de popor, ca aceștia să-și puie toate puterile, ca sutele de milioane pe cari le plănuește stăpînirea să le toarne în spatele muncitorilor în formă de biruri, să nu se împuternicească.

Muncitorimea provoacă stăpînirea lui Bienert și ca să se mulțamească de slujbă, dacă n'are cap de conducere, ca aleșii poporului muncitor să poată lucra fără bețe în roate pentru binele celor ce i-au ales. Tot odată și acei deputați cari împiedecă mersul parlamentului prin obstrucțiuni și altele, nu-i poate ținea de altă ceva decît de trădători și dușmani ai poporului.

Muncitorimea are deplină încredere în deputații socialiști și-i provoacă să nu primească nici planurile stricacioase ale guvernului, împiedicînd și obstrucția partidelor burgheze.

Tot în acea adunare a vorbit și tovarășul Traian Hecău, care a protestat energic contra guvernului Bienert, care caută să ațite națiunile între olaltă, zădărnîcînd votul universal. Oratorul propune apoi o rezoluțiune care a fost primită și prin care se provoacă deputații dietali să rămie la proiectul făcut.

Știri mărunte.

Alegerile comunale din Suceava sunt aproape și muncitorii din orașul Suceava se pregătesc și ei să-și puie candidații lor pentru colegiul al treilea. Duminică în 17 Octombrie a avut loc în sala de gimnastică din Suceava o mare adunare electorală, în care au arătat tovarășul Dr. Schaffer în limba nemțescă, iar tov. deputat George Grigorovici în limba romînă, că muncitorii trebuie să aibă apărătorii săi deosebiți în consiliul comunal. Ei au arătat că însuși listele electorale îi împart pe cetățenii din Suceava în bogătași și în nevoieși, și tocmai cum cei bogătași sunt de toată nația așa și cei nevoieși. Trebuie deci să fie cei nevoieși la olaltă strîns, fără deosebire de neam, căci numai astfel vor putea ei uniți să-și aleagă consilierii săi. La începutul cuvîntării sale protestează tov. Grigorovici, sub aplauzele muncitorilor adunați, în contra reacțiunii din Spania, zicînd: Bătrînul cărturar Ferer a căzut sub gioantele ucigătorilor ieziuiți numai din pricina că a luptat pentru deșteptarea și luminarea poporului său, însă cu viața lui nu s'a stîns adevărul luminător pentru care luptam și noi și care cu toate asupririle trebuie să învingă asupra întinericului ieziuit reprezentat la noi prin creștinii-sociali. La sfîrșitul adunării au fost alese două comitete cîte 30 de oameni, unul spre a propune candidați din mijlocul lucrătorilor social-democrați, iar cel-lalt spre a propune candidații din mijlocul meseriașilor mici.

Purtarea consulatului român față de muncitorii bucovineni. Consulatul român din Cernăuți a ajuns o adevărată plagă pentru muncitorii bucovineni cari vor să treacă granița în România, unde adesea sunt tocmiiți la lucru. Nu de mult doi muncitori români ducându-se la consulat și cerind să li se vizeze pașapoartele pentru a putea pleca la România, au fost batjocuriți de către secretarul consulatului și izgoniți din local, fără a li da viza convenită. Această purtare nerușinată a secretarului este o iconă vie a modului cu care sunt deprinși boierii români să trateze pe muncitorii nevoieși. Deputatul Grigorovici văzind că nedreptățile se țin lanț, a intervenit atît la guvernul din Cernăuți cît și la ministrul de comerț din Viena și a cerut să se pună capăt greutăților ce se fac muncitorilor la consulat. La început consulatul nici nu vroia să motiveze purtarea sa dăunătoare muncitorilor. Acum însă, după ce ministrul ținînd cont de intervenția deputatului Grigorovici și cercetînd cazurile amintite de deputatul muncitoresc, consulatul a avut nerușinarea să raporteze că circulația muncitorilor bucovineni peste graniță „n'a fost în nici un caz împedecată, ci din contră, fie-care e liber a pleca la România“. Se vede dar că secretarul consulatului e apt a comite mîrșăvii, n'are însă curajul să-și ia răspunderea pentru toate acestea. Ministrul de comerț a adresat tovarășului deputat Grigorovici o epistolă, în care îl roagă să-i aducă la cunoștință ori-ce samavolnicie făptuită în contra muncitorilor, care ar mai proveni atît la consulat precum și la granița romînească. Suntem curioși dacă ni se va mai da prilejul să ne plîngem în contra astorfel de fapte barbare, cari aruncă o lumină foarte tristă asupra instituției consulatului român, căci să se știe că și răbdarea muncitorului merge pînă la o margine!

Gheșeft sau politică? După cum suntem informați gheșeftarii din jurul „Patriei“ cu cei de la „Gazeta poporului“ după ce și-au făcut mendrele, înjurîndu-se unul pe altul, și-au întins mîna încheiînd pentru moment

— pacea. Nu știm cît o să dureze acest joc copilăresc, dar una știm, că poporul românesc a avut și de astă dată cea mai bună ocaziune a se convinge cît de coruptă și mișelească este purtarea d-lor „conducători ai neamului“, fie ei dizidenți sau naționali, căci cînd e vorba de „gheșeft“ ei se împacă sau se ceartă în două tabere, după cum adecă se înțeleg la împărțirea pradei ce rezultă de pe urma gheșeftului. E destul ca cine-va să citească ultimele gazete combatante, pentru a-și face o idee cît de mică despre ținuta „deamnă și cinstită“ a acestor comedianți de ultima sortă, de pe a căror urmă suferă gloata unei țări întregi.

Rădicarea nivelului industrial în Bucovina. În urma intervenției exprese a deputatului nostru tov. Grigorovici la guvernul din Viena, acesta a trimis ca reprezentant al său pe consilierul ministerial baron Sochor la fața locului pentru ca să studieze această afacere și să raporteze apoi guvernului despre posibilitatea introducerii și așezării unor ramuri de industrie rentabile și capabile de a pune în mișcare brațele muncitoare disponibile la noi în Bucovina. Baronul Sochor la sosirea sa în Cernăuți s'a adresat numai decît tovarășului Grigorovici, care timp de 4 zile l'a condus prin toate colțurile Bucovinei, unde pe vremuri se practica foarte mult cojocăritul, dubălăritul, blănăritul, cioplitoritul în piatră, lemnăritul ș. a. Tov. Grigorovici a arătat delegatului ministerial cît de necesară este introducerea de industrii la noi în țară și cît de bine s'ar putea ele practica, dacă stăpînirii nu i-ar lipsi bună-voința. Cu această ocazie s'a mai putut convinge baronul Sochor și despre starea mizerabilă a muncitorilor bucovineni, cari dacă nu-și iau lumea în cap, sunt expuși să moară de foame, fără ca să se intereseze cine-va de soarta lor. „Patria“ se împodobește cu pene străine, zicînd că în urma intervenției deputaților naționali s'ar fi pus această acțiune în mișcare. Minciună gogonată, ca și toate cele-lalte ce se publică în acea gazetă gheșeftărească.

Anunț de deschidere.

Subsemnații aduc la cunoștința onoratului public că cu ziua de

Sâmbata în 19 Oct.

au deschis în Cernăuți, în strada Domnească Nr. 12, o

**Prăvălie de mezeluri
și delicatese de primul rang.**

Prăvălia aceasta este împreună cu un local elegant de dejun și cu un bufet excelent.

Cu deosebită stimă: **Pamula & Grecul.**